

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: Rané citové vazby

Autor práce: Martina Jiráňová, Dis.

Obor studia: Pedagogika volného času

Posudek vypracoval: PhDr. Ing. Marie Lhotová, Ph.D.

Datum: 17. 4. 2015

Obsah:

Autorka zvolila pro svou bakalářskou práci téma duševního zdraví dětí závisící na raných citových vazbách, téma v posledních desetiletích rozpracovávané, u nás díky vydanému překladu děl J. Bowlbyho též více povšimnuté. Předložená bakalářská práce se vzhledem k obsahové rovině tématu o jeho texty mohla opírat více, často citované zdroje jiných autorů vnášejí do obsahu zřejmou nevyjasněnost termínů. Tituly jako např. Bezpečná výchova a Maminčino břicho jsou spíše „metodiky“ směřující k informacím těhotným matkám a podobě výchovných postupů. Bowlby popisuje vývoj citové vazby ve čtyřech fázích a podle něj k citovému připoutání dochází někde mezi druhou a třetí fází, tj. tehdy, když dítě signalizuje tendenci k udržování blízkosti prostřednictvím lokomoce a signálů. V práci se v podstatě prolínají dva úhly pohledu, výchovný a vývojový. Celým textem se prolíná téma „výchova ke vztahové vazbě“. Jistě k tomu přispívá obor, který autorka studuje, ale při citaci Bowlbyho, že metody krmení, odstavení, nácvik toalety, pohlaví dítěte atd. nemají na intenzitu vazby vliv zároveň poskytuje informace o významu právě těchto metod, by mohlo být zmíněno v diskusi či komparaci obou textů. Stejně tak 2. odst. str. 35 nevyovídá o schopnosti komentáře k různým názorům, takže text nevykazuje dostatečnou integritu. Přejech k výchovnému pohledu opouští na několika místech téma citové vazby. Na několika místech se liší pohled na citovou vazbu jako vazbu vytvářenou v prenatálním období a vazbu postupně se rozvíjející v prvním roce života.

V Závěru práce uvedené tvrzení o projevech chování dětí v MŠ dostatečně neprezentuje téma, není totiž jasné, jak autorka poznává typ citové vazby dle chování nebo chování dle citové vazby. Poukaz na pomoc pedagogických pracovníků v MŠ v prevenci vytváření citové vazby není relevantní, protože, jak sama autorka konstatuje na několika místech Bowlbyho tvrzení, že citová vazba se vyvíjí v raném věku na základě dvou proměnných, a to reakce matky na pláč dítěte a míra, nakolik matka iniciuje sociální interakce s dítětem (pohotovost sociální interakce). Raná citová vazba pak má tendenci přetrvávat.

Za cíl si autorka stanovila získat bližší informace o tom, jaký vliv má raná citová vazba na vývoj dítěte a jak se odráží v chování dospělého jedince. Metodou, kterou si k tomuto záměru zvolila, je analýza odborné literatury. Vzhledem k tomu, že jde v práci v zásadě o získání informací, metoda se jeví jako adekvátní.

Text je členěn do šesti kapitol klasicky členěných počínaje vysvětlením základních pojmů, historií pojetí vztahové vazby. Základní informace se dozvídáme ve třetí kapitole, kde je charakterizována bezpečná vazba, poruchy vztahové vazby a vliv rodičů na podobu vytvářených vazeb.

Forma:

Bakalářská práce je po formální stránce na dobré úrovni, její úprava je bez vad. Pravopisné chyby nalezneme jen ojediněle. Upozorňuji na chybu v citaci 20. Zde je uveden odkaz na neznámé autory („tito autoři“...) Skládání částí textu způsobilo na str. 30 bezpředmětné nenavazující tvrzení vytržené z kontextu zdroje: „Pokud dojde ze strany otce k sexuálnímu násilí na synovi, syn často nemůže najít oporu v matce, jelikož sama bývala obětí násilí v dětství“ cit. 62. Termín afektivní emocionální regulace je sémantickým nesmyslem, který by se neměl vyskytovat v kvalifikační práci (str. 38).

Prezentace práce:

Diplomová práce čítá 43 strany textu, téma je rozpracováno v 6 kapitolách. V Seznamu použitých zdrojů je uvedeno 20 zdrojů knižních a 18 internetových.

Otázky k obhajobě:

Někteří autoři poukazují na pravděpodobnou existenci citového pouta dítěte k matce již během těhotenství. Jaký je názor autorky na vytváření citové vazby v prenatálním věku? Je takové citové pouto souhlasné s definicí attachmentu u Bowlbyho?

V práci je uvedeno obecné tvrzení, že citové pouto se u každého jedince vyvíjí jinak. Jak? Uveďte příklady.

Vysvětlete pojmy v práci se vyskytující a event. rozdíly mezi nimi: Citové pouto, attachment, citové přilnutí, citové přilnutí, citová vazba, vazebné chování, vztahová vazba, interpersonální vazba.

Závěr:

Práce obsahuje přehledný text přinášející základní informace o pojetí attachmentu tak, jak autorka v Úvodu práce nastavila cíl. Jazyková úroveň práce je velmi dobrá. Za její slabou stránku považuji zejména chybění reflexe a diskuse vzhledem k rozdílným pohledům na attachment. V tomto směru je práce nedotažená.

Doporučuji bakalářskou práci k obhajobě s hodnocením na rozmezí velmi dobře-dobře.

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Kněžská 8, 370 01 České Budějovice, katedra etiky, psychologie a sociální práce, www.tf.jcu.cz

Autor posudku: PhDr. Ing. Marie Gabriela Lhotová, Ph.D., e-mail: marie.lhotova@volny.cz